

Actualitat de les pèrdues d'audició unilaterals

SERVEI D'ATENCIÓ PRIMERENÇA

El SEDIAP és un servei concertat en l'àmbit dels serveis socials de les Illes Balears, dirigit a l'atenció i la intervenció integral a nens i nenes de 0 a 6 anys amb trastorn del desenvolupament o en situació de risc per discapacitat auditiva, a les seves famílies i entorn. Les seves àrees d'intervenció són:

- Atenció Familiar
- Atenció Social
- Logopèdia

SERVEI D'ATENCIÓ INTEGRAL I PROMOCIÓ DE L'AUTONOMIA

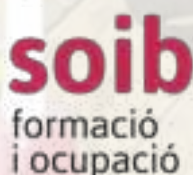
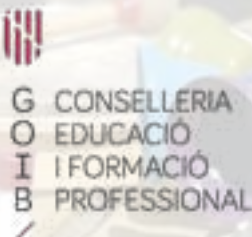
El SAIPA (Servei d'Atenció Integral i Promoció de l'Autonomia), és un servei concertat amb l'IMAS que ofereix Atenció Integral a totes les persones amb grau de discapacitat i majors de 6 anys.

Les seves àrees d'intervenció són:

- Atenció familiar, Atenció Psicològica i Atenció Social
- Logopèdia
- Suport pedagògic
- Orientació i Inserció Sociolaboral
- Formació
- Accessibilitat

PROGRAMA UVAI

El Programa UVAI, és un programa de la Conselleria d'Educació i Formació Professional del Govern de les Illes Balears que ofereix assessorament a centres educatius i suport especialitzat a l'alumnat amb discapacitat auditiva dels centres educatius de totes les Illes Balears.

PROCESSOS D'INSERCIÓ PER A L'OCUPACIÓ

Accions d'orientació i inserció laboral emmarcades a la convocatòria de subvencions "SOIB Itineraris Integrals d'Inserció" per al col·lectiu de persones amb discapacitat sensorial, i s'implementen en el projecte "Processos d'inserció per a l'ocupació de persones amb discapacitat auditiva", amb la participació del SOIB i el cofinançament del Fons Social Europeu.

SERVEI D'ATENCIÓ SOCIOFAMILIAR

El Servei d'Atenció familiar és un servei emmarcat en l'àmbit dels serveis socials de les Illes Balears, dirigit a persones amb pèrdua auditiva i les seves famílies.

El Servei a les illes de Menorca, Eivissa i Formentera, Eivissa compta amb el finançament de la Conselleria d'Afers Socials i Esports del Govern de les Illes Balears a càrrec de l'assignació del 0,7% de l'IRPF, i les seves àrees d'intervenció són:

- Assessorament familiar i atenció psicològica
- Assessorament logopèdic
- Accions socials i personals
- Accions de difusió i sensibilització

ASPAS
FUNDACIÓ

PALMA: Seu Principal

C/ Ramon Nadal, 4 • 07010 Palma • Tel. 871 57 00 73

INCA:

C/ Doctor Fleming, 37
07300 Inca

MANACOR:

Ronda de Port, 64
07500-Manacor

aspas@fundacionaspas.org

www.fundacionaspas.org

[fundacionaspas](https://www.facebook.com/fundacionaspas)

Fons Social Europeu

Unió Europea

Catalina Balaguer

Responsable Logopèdia

Unitat Sociosanitaria i Educativa

En els últims anys hem vist com l'abordatge de les hipoacúsies unilaterals ha anat canviant a l'àmbit sanitari i socioeducatiu.

Fa anys el diagnòstic de la pèrdua unilateral d'audició no anava acompanyat de tractament ni de mesures compensatòries, però els estudis mostraven necessitats a nivell educatiu, social i emocional que van derivar en la modificació dels protocols a l'hora de compensar la pèrdua, en una única oïda, amb pròtesis auditives i atendre les dificultats d'accés a la informació en tots els àmbits, especialment l'educatiu.

Amb aquesta revista volem fer un recorregut per la realitat de les persones amb pèrdua unilateral d'audició amb la finalitat d'entendre millor les seves implicacions i reivindicar l'accés a ajudes per a la compra d'auxiliars auditius que, avui dia, no tenen reconegut.

Missió:

Defensar, reivindicar i garantir els drets i interessos de les persones amb discapacitat auditiva i de les seves famílies.

ENTREVISTES I ARTICLES

4

Dr. Bonilla: Hipoacúsia Unilateral: un repte diagnòstic i terapèutic

Cristina Mas, alumna de l'Institut Llorenç Garcias i Font

Joan Domenge, professor de física i química a l'IES Llorenç Garcias i Font

Implicacions i abordatge de la hipoacúsia unilateral en l'entorn escolar

PROTAGONISTES

10

Maria Teresa - Ana Mar - José Luis

ACCESIBILITAT

12

L'Ajuntament de Palma aposta per l'accessibilitat universal

Micròfonos remots i el seu ús en pèrdues unilaterals

ASPAS RESPON

16

Què he de tenir en compte abans d'iniciar el curs?

Què he de saber si el meu fill/a té un amic/a amb una discapacitat auditiva?

Com puc planificar les meves classes abans de l'inici de curs?

ENTORN ASSOCIATIU

21

Noves experiències, noves oportunitats

Reprenem els tallers presencials del servei d'atenció sociofamiliar

ASPAS Cafè

23

EDITA

Fundación ASPAS
C/Ramón Nadal, 4. Palma (Illes Balears)

DIPÒSIT LEGAL

DL PM 999-2013
ISSN 2340-891X

CONSELL EDITORIAL I REDACCIÓ

Jaime Ferrer • Mª Magdalena Vanrell
Mª Agnès Melià • Carme Zoilo
Mateu Bosch • Joana Mª Pons
Cati Balaguer • Mª Carmen González

COL·LABORA EQUIP TÈCNIC ASPAS

Laura Arestín • Laia Valverde
Mónica Peralta, • Carolina González
Sandra Borda • Toñi Villarraso
Regina Marco • Joan Serrat

MAQUETACIÓ

Jaume Bennàssar

IMPRESSIÓ

Gráficas Loyse

Hi ha persones que han nascut per a volar, vola alt Itziar

Hipoacúsia Unilateral: un repte diagnòstic i terapèutic

Dr. Alfonso Bonilla Pérez. Cap de Servei ORL de l'Hospital Universitari Son Llàtzer

La Hipoacúsia Unilateral (HU) es defineix com la pèrdua d'audició en una oïda mentre que la contralateral té una audició normal. La pèrdua d'audició en l'oïda afectada pot variar en intensitat, podent ser de lleu a severa, fins i tot profunda o cofosi, sent aquest el seu grau màxim, parlant en aquest cas del quadre conegut com a Sordesa Unilateral (SU), més conegut en la literatura anglosaxona com SSD.

Quan diem que la HU és un repte diagnòstic, ens estem referint al fet que en els casos en què la pèrdua d'audició sigui poc intensa, pot passar desapercebuda, per a l'entorn del pacient i fins i tot per a ell, sobretot en els infants. A vegades ens trobem davant el fet de comentar a alguns pares que hem detectat una HU en el seu fill i ells són els primers sorpresos, amb la consegüent complicació a l'hora de donar-li una sortida terapèutica a la situació, ja que, en aquestes ocasions, la percepció de hàndicap auditiu per la seva part no existeix. Conforme l'afectació de l'oïda malalta sigui més intensa, la percepció de hàndicap auditiu es fa més evident. Encara que hi ha casos en què fins i tot una SU pot haver passat desapercebuda. Aquesta és la raó del cribatge neonatal, és a dir, el fer proves d'audició a tot infant que neix. És molt important per a realitzar un diagnòstic precoç en els casos en què la HU o SU pugui aparèixer des del naixement i també és fonamental el realitzar un cribatge escolar, sobretot a l'edat de 5-6 anys, per a diagnosticar nous casos de SU. D'aquesta manera, en tenir un diagnòstic precoç d'aquesta entitat, podem realitzar-ne un tractament

precoç per a evitar les seqüeles que aquesta pugui produir.

Amb dades referides a la Comunitat de les Illes Balears estem parlant d'una incidència en nounats de 0,5/1000 naixements i a nivell del cribatge escolar la detecció arriba a 8 casos per cada 1000 infants explorats. Per això vull posar l'accent en la importància que es continuïn realitzant aquests cribatges, el neonatal i l'escolar a la nostra Comunitat. Les conseqüències de la HU són el deteriorament del processament auditiu amb el consegüent retard en l'adquisició

del llenguatge i repercussió en la seva vida acadèmica, social i cognitiva. Es perd la binauralitat, sobretot quan tenim una SU, que és el grau màxim de HU. En perdre o veure's alterada la binauralitat perdem la capacitat de localització de la font sonora, és a dir, no sabem d'on ens arriba el so (això pot ser perillós: imaginem-nos el travessar un carrer sense saber d'on ve el soroll dels vehicles), també apareix una dificultat en la percepció de la parla sobretot en ambient sorollós amb la consegüent fatiga d'escolta. Juntament amb aquestes alteracions també apareix un

efecte “ombra” del cap en la part de l'oïda afectada, més intens conforme la hipoacúsia sigui més severa.

Totes aquestes alteracions tenen una repercussió en la persona que ho està patint, per la qual cosa cal posar tractament el més aviat possible per evitar que aquestes alteracions no es puguin recuperar, sent la HU també un repte terapèutic com deia en el títol d'aquest article, atès que en moltes ocasions ens és difícil proposar un tractament davant l'escassa sensació de hàndicap auditiu que pugui tenir el pacient o els familiars. Moltes vegades sentim allò de “bé, almenys em queda l'altra oïda” i són reticents a fer res amb l'oïda amb hipoacúsia. Aquest pensament molt poc a poc va canviant i ens anem conscienciant tots, inclosos els professionals que ens dediquem al camp de la hipoacúsia, que cal tractar la HU. Hi ha evidència científica des de fa mes de 30 anys que la HU repercuteix de manera important en el desenvolupament de les persones.

Pel que fa al tractament d'aquesta entitat, en l'actualitat hi ha diferents opcions, totes elles depenen del grau d'afectació de l'oïda amb hipoacúsia. La primera opció és la pròtesi auditiva o audiòfon. Aquesta opció és la indicada quan tenim una hipoacúsia moderada o severa de l'oïda afectada. Desgraciadament, a la nostra comunitat no està contemplada la subvenció de l'audiòfon en casos de HU, postura amb la qual estem en total desacord. Moltes vegades ens veiem en situacions en les quals hem diagnosticat un nen/a amb HU i donades les circumstàncies familiars de precarietat no es poden “permetre” el fet de comprar un audiòfon. És per això que la col·laboració entre nosaltres, els ORL, i ASPAS, així com les ajudes per part de les cases comercials d'audiòfons, és fonamental per donar la millor solució a aquests casos. En dirigir-se a ASPAS les

famílies d'aquests nens reben tota la informació quant a ajudes, etc. Encara que des d'aquí vull reivindicar que la millor opció seria que el Govern tingués la sensibilitat de subvencionar l'audiòfon en els casos d'hipoacúsia unilateral.

Altres opcions de tractament quan el grau d'afectació de l'oïda amb hipoacúsia és més intens, és a dir quan parlem de la SU, serien diferents tipus d'implants. Entre ells el que dona la millor solució per recuperar la binauralitat i amb això el desenvolupament normal del pacient que sofreix aquest quadre, seria l'implant coclear (IC). L'implant coclear precisa d'una intervenció quirúrgica i d'un procés de rehabilitació posterior a la cirurgia, per aconseguir que l'oïda sorda recuperi la funció. És molt important que la implantació es realitzi el més aviat possible, una vegada diagnosticat el pacient. En aquests casos l'entesa entre el pacient/família i els ORL que implanten l' IC ha de ser total, perquè s'ha de fer arribar al pacient/família les repercussions que la SU pot tenir en el seu desenvolupament. Cal recordar en aquest punt que aquest quadre també es pot diagnosticar en adults que han

perdut l'audició de manera sobtada, sent també important la implantació en un període no superior als dos anys després de la pèrdua d'audició, com més aviat millor. Una altra opció de tractament, en casos seleccionats de SU, i quan no pot fer-se l'IC, seria l'implant osteointegrat (IOI). En aquest cas la filosofia d'aquesta opció de tractament és posar l'implant en l'oïda malalta perquè a través de l'os del cap, el so arribi a l'oïda sana, d'aquesta manera millorem l'efecte ombra que es produeix. Amb aquesta opció de tractament no aconseguim binauralitat, a diferència de l'IC.

Per acabar, dir-vos que l'única opció que NO és vàlida davant el diagnòstic d'una Hipoacúsia Unilateral o una Sordesa Unilateral és “no fer res”. Sempre cal buscar la millor opció de tractament pel bé dels nostres pacients.

Son Llätzer
HOSPITAL

Cristina Mas

Na Cristina Mas té 15 anys i està estudiant a l'Institut Llorenç Garcias i Font, a Artà. Se li va diagnosticar una pèrdua auditiva unilateral durant les revisions mèdiques escolars.

- Quina pèrdua auditiva tens? Com i quan te la van diagnosticar?

Em van diagnosticar hipoacúsia severa-profunda a l'oïda dreta quan tenia 6 anys. Van començar a sospitar a les revisions auditives que feien a l'escola.

- Quines necessitats t'ha creat la pèrdua unilateral en el teu dia a dia? I dins la classe, com les afrontes?

En el meu dia a dia m'implica que la gent hagi de repetir-me les coses dues vegades; quan estic sola a casa, pujo el volum dels aparells o retrocedeixo per tornar a escoltar; quan estic amb gent intento orientar la meva oïda bona cap on provenen els sons.

Dins de l'aula, em poso a les files de davant i lluny dels altaveus perquè em molesten; si hi ha algú al meu costat dret, he d'estar pendent si em parlen. Tant a l'escola com a l'institut sempre han tingut en compte les meves necessitats; a principi de curs els avisava.

- Des de fa uns mesos estàs utilitzant un Sistema de Micròfon Remot (SMR) dins la classe. Sabies què era? Pots explicar com funciona i quan ho uses? Quins canvis has notat?

A les revisions anuals amb l'otorrino em parlaven dels MR, què eren i com funcionaven. Pel que vaig entendre sobre el seu funcionament, elimina el soroll ambiental i se sent a la persona que porta posat l'aparell.

Aquest curs ha estat la primera vegada que l'he utilitzat. He notat un gran canvi sentint-hi millor. És estrany sentir-ho tot. Podria dir que tinc la sensació de sentir el 100%, però a vegades em resulta poc pràctic el fet de posar i llevar.

- Com t'afecta el soroll ambiental que hi ha dins de classe?

No em molesta el soroll de cadires, taules o crits, simplement puc tenir una mica de mal de cap. El soroll em molesta quan estic mantenint una conversa i no puc escoltar o entendre bé.

Des del principi de curs fins ara hi ha hagut menys soroll dins l'aula.

Hi ha dies, quan arribo a casa després de l'institut, que estic molt cansada: podria tirar-me al llit i no despertar-me fins al matí següent.

- Creus que la gent està sensibilitzada amb les dificultats i necessitats que pot tenir una persona amb pèrdua auditiva unilateral?

Molt poca gent. És complicat viure amb una persona que té aquesta pèrdua. A vegades tinc problemes per entendre'm amb la meva família, per malentesos o per no saber què em diuen. A l'institut comencen a estar més sensibilitzats, em demanen si ho he entès, posen pilotes

de tennis a les cadires i em situen on em va millor.

Enguany he tingut la sort d'anar a classe amb dues amitats a les quals no els ha importat repetir-me les coses les vegades que faci falta. Han demostrat molta comprensió i respecte. Aquests gestos han estat molt valuosos per mi. Quan tinc una conversa, de cada 100 paraules n'entenc unes 50. Si després em pregunten alguna cosa haig de demanar que m'ho repeteixin. La gent en general no està sensibilitzada. És important que es comenci a conèixer més la pèrdua unilateral.

- Saps què t'agradaria en un futur?

No ho tinc clar. Sento que podria tenir algunes limitacions. Abans volia ser bombera, però podria tenir dificultats a l'hora de treballar, com per exemple escoltant la ràdio. També volia estudiar psicologia, però em fa por no captar tot el que em dirien els pacients i no poder ajudar-los.

Joan Domenge

Joan Domenge és professor de física i química a l'IES Llorenç Garcias i Font. Enguany ha estat el tutor de na Cristina. Té molts anys d'experiència com a docent a la seva eskuena, però aquest ha estat el primer que ha tingut alumnat amb discapacitat auditiva dins l'aula

- És la primera vegada que tens alumnes/as amb pèrdua auditiva unilateral dins l'aula? Què t'ha suposat a nivell personal i professional?

Aquest curs ha estat la primera vegada que he tingut alumnat amb pèrdues unilateral i bilateral. En aquest cas, ha estat més difícil identificar la pèrdua pel bon rendiment acadèmic de l'alumna i per les característiques del grup. Per aquests motius les seves necessitats han passat més desapercebudes.

Personalment, no m'ha implicat res. Amb els anys agafes experiència per veure que cada alumne/a és com és i has d'adaptar-te. Durant el primer trimestre, com a tutor necessites estar al seu costat, observar, veure què fan, fixar-te en com i amb qui es relacionen, detectar les petites coses que els van bé, etc. Ser tutor implica conèixer.

Professionalment, em faltava molta informació pedagògica. Tota la informació que se'ns va proporcionar a principi de curs durant la sensibilització, era la primera vegada que la sentia en els meus 20 anys de docència. Fins aquest moment no havia necessitat disposar d'aquests coneixements.

- T'imaginaves que la pèrdua unilateral tenia implicacions en el desenvolupament educatiu de l'alumnat que la pateix?

No n'era conscient. No sabia que hi havia tantes implicacions que podien afectar, com per exemple la dificultat per a localitzar la procedència del so, els problemes de comprensió en situacions de molt de soroll, la reducció de la distància auditiva, la fatiga provocada pel sobreesforç i l'atenció. Davant tot això, quan et trobes amb alumnat d'aquestes

característiques i amb un rendiment acadèmic bo, saps que darrere hi ha moltes hores de dedicació i treball.

- Com has modificat els teus hàbits de docència per afavorir la inclusió dins l'aula?

A les meves classes utilitzo tota la classe, tendeixo a moure'm molt. El fet de desplaçar-me implica que m'hagin de seguir amb la mirada per a mantenir-se actius. Enguany, els meus desplaçaments s'han basat de costat a costat, en horitzontal i no fins el fons. A més, he utilitzat el SMR i he parlat de cara assegurant-me que em mirin i entenguin.

Durant el temps d'obligatorietat de les mascaretes, portava posada la transparent. Just al moment que deixà de ser obligatòria va millorar la comunicació.

- Dins l'aula hi ha dues persones amb pèrdua auditiva. Creus que tenen necessitats diferents? Com és la relació d'aquest alumnat amb la resta?

Sí, no tenen res a veure. Cadascun té el seu context personal que se suma a les seves necessitats. Auditivament, hi ha moltes diferències: en ambients molt sorollosos la seva col·locació dins de l'aula acaba sent vital. Tenen estils d'aprenentatge molt diferents.

Les relacions depenen molt de la mena de persona: n'hi ha que estan més sensibilitzades que d'altres. Fer una sessió de sensibilització al grup pot ser molt beneficiós: els/les adolescents senten molta curiositat per a veure i saber les coses que són diferents.

- Consideres que l'equip docent està sensibilitzat davant les dificultats i necessitats que pot tenir una persona amb pèrdua auditiva unilateral?

No, de cap manera. Quan es tracta d'alumnes que no són NESE i tenen un bon rendiment acadèmic passen inadvertits/es: com que no es detecta cap mena de problema no se'ls dona l'atenció que requereixen. En la sessió de sensibilització se'ns va donar molta informació útil que fins que no tens alumnat amb aquestes necessitats no et plantejes saber, perquè no la necessites.

- Què ha suposat comptar amb el servei UVAI de la Fundació ASPAS?

Molta informació, ajuda, control de l'alumnat. Sempre he pensat que quanta més gent hi ha implicada, millor és el resultat.

Implicacions i abordatge de la hipoacúsia unilateral en l'entorn escolar

A Fundació ASPAS des del servei d'UVAI (Unitats Volants d'Atenció a la Integració) s'ha atès durant aquest curs escolar 2021/2022 a un total de 170 alumnes, dels/les quals un 13% tenen pèrdua auditiva unilateral.

Segons la CODEPEH, que és la comissió per a la detecció precoç de la sordesa infantil, la hipoacúsia unilateral (HU) és la pèrdua d'audició d'una de les dues oïdes, sempre que el llindar sigui superior a 25dB en la mitjana de totes les freqüències. Actualment, es diagnostica HU a 1 de cada 1000 infants nounats/es encara que aquest percentatge va augmentant amb l'edat a causa de l'aparició de casos fins als 5 anys, on el percentatge es troba en un 0,27% de casos i en l'adolescència se situa al voltant d'un 0,35%. Les causes de les HU poden ser molt diverses i en la meitat dels casos no s'ha pogut esclarir l'etiologia malgrat haver-se realitzat un estudi complet.

Fins no fa massa temps, l'opinió més freqüent que es tenia sobre la HU era que no tenia un impacte significatiu en el desenvolupament del nen o la nena i que no era necessari dur a terme cap mena d'intervenció. Aquesta concepció ha anat canviant des dels anys 80, quan les dades van començar a mostrar les implicacions d'aquest tipus de pèrdua.

Algunes de les implicacions que la pèrdua auditiva unilateral pot ocasionar són les següents:

- A nivell sensorial mostren dificultat a l'hora de localitzar la font sonora, a parer esment en dues tasques alhora si en una d'elles la informació que es rep és a nivell auditiu, a comprendre dues

- informacions auditives de manera simultània i també poden desenvolupar dificultats en l'equilibri o hipersensibilitat a alguns sons per la sobreexposició i cansament de l'oïda sense pèrdua auditiva. A més, cal tenir en compte que pot haver-hi una reorganització a nivell de les àrees cerebrals depenent de quina sigui l'oïda afectada per la pèrdua auditiva.

- A nivell lingüístic poden presentar retards en el desenvolupament de la parla i del llenguatge i en ambients amb soroll de fons poden mostrar dificultats de comprensió oral.

- A nivell cognitiu poden manifestar un rendiment acadèmic més baix en comparació dels seus iguals si no reben un suport individualitzat que els faciliti l'adequat accés a la comunicació oral

per aconseguir una correcta adquisició dels continguts treballats a l'aula.

- Finalment, a nivell social i emocional poden mostrar problemes de conducta associats per la forma que tenen de relacionar-se amb el seu entorn més immediat. Mostren preferència per la interacció amb una persona, ja que en petit o gran grup poden tenir problemes de comprensió oral. Tot això pot derivar en problemes d'autoestima i autoconcepte que els porti a tenir una pitjor percepció de la seva pròpia qualitat de vida.

Totes aquestes dificultats abans descrites es donen perquè les persones amb HU no compten amb els avantatges de l'audició bilateral.

Les persones normoients ens beneficiem de la bilateralitat i binauralitat, és a dir, tenim la capacitat d'utilitzar la millor oïda en cada situació i circumstància senyal auditiu-soroll i de crear una única representació auditiva binaural a nivell central. Això comporta tres avantatges: la suma binaural, el nivell d'emascament i l'efecte ombra del cap. Aquests avantatges ens permeten rebre els estímuls auditius a major intensitat, amb major claredat i en estèreo, és a dir, rebre el so amb relleu tridimensional.

Per millorar la situació auditiva de les persones amb HU es poden dur a terme les següents estratègies: considerar la protetitització i l'ús d'ajudes tècniques, rehabilitació logopèdica tant auditiva com lingüística des d'edats primerenques, estimulació vestibular, fer coordinacions interdisciplinars amb tot

l'equip professional implicat, realitzar sensibilitzacions al grup d'iguals i assessorament a l'equip educatiu, controlar els factors que afecten la qualitat del so a l'aula (soroll de fons, reverberació i distància crítica auditiva), tenir presents i implementar les diferents estratègies d'accés a la comunicació i/o als continguts curriculars, aconseguir una bona implicació i participació familiar en el procés d'intervenció, considerar la importància de l'ús del model verbal per part de les persones referents en les rutines del dia i que l'equip professional que intervé amb persones amb HU mantingui una formació continuada i actualitzada dels avanços i progressos en aquest àmbit. Totes aquestes estratègies s'han de considerar individualment segons cada cas en particular.

En síntesi, és important no minimitzar l'impacte que tenen les HU en cada cas, ja que són moltes les implicacions que

poden desencadenar aquest tipus de pèrdues auditives. Ser conscient de les dificultats és el primer pas per a poder dur a terme les estratègies necessàries i millorar la situació de cada persona amb HU i la seva qualitat de vida. A més, tenir

presentes aquestes implicacions també pot ajudar a conèixer aquells casos que passen desapercibuts i contribuir a entendre millor alguns comportaments o actituds derivats d'aquesta mena de pèrdua auditiva.

Recomanacions de la CODEPEH Comisión para la detección precoz de la Hipoacusia

1. Incorporar la hipoacúsia unilateral o asimètrica als protocols habituals de maneig de les pèrdues auditives, donada la important repercussió en el desenvolupament integral del nin/a.
2. Fer l'estudi etiològic corresponent per a orientar el tractament més adequat en cada cas.
3. Mantenir una actitud activa i precoç, assessorant a les famílies sobre pros i contres de les diferents modalitats de tractament per a una adequada presa de decisions.

4. Identificar correctament l'efecte de la hipoacúsia unilateral o asimètrica sobre el nin/a per a determinar quins suports es requereixen en cada cas: tecnològics, logopèdics i educatius, etc.

5. Garantir el control auditiu regular en els casos d'hipoacúsia unilateral o asimètrica, atès que en una alta proporció de casos presenten una pèrdua auditiva progressiva.

6. Informar i orientar a pares i educadors en relació amb l'adopció de

determinades estratègies comunicatives, així com sobre la prevenció i cura de l'oïda funcional i/o amb normoaudició.

7. Incloure dins de les prestacions sanitàries del Sistema Nacional de Salut el finançament del tractament audioprotèsic en els casos de les sordeses unilaterals.

(*) *Hipoacusia Unilateral o Asimétrica en la Infancia: Recomendaciones CODEPEH 2017. FIAPAS. Comisión Para la Detección Precoz de la Hipoacusia- CODEPEH. 2018 (2ª edición).*

Tres persones amb pèrdua auditiva unilateral ens compten la seva experiència

Teresa

Me nom Maria Teresa i tinc 56 anys. Als 26 vaig tenir un accident de cotxe que em va provocar una fisura a la base del crani i una pèrdua auditiva a l' oïda esquerra, que va precisar d'audiòfon.

Amb l'audiòfon em vaig anar defensant, però als 42, de forma sobtada, vaig tenir un episodi de vertígens molt forts i una caiguda d'audició a la mateixa oïda esquerra. A partir d'aquell moment vaig deixar de tenir guany auditiu amb l'audiòfon. En aquell temps em varen desaconsellar l'implant coclear perquè, segons em varen dir, hi sentiria de dues formes molt diferents en una i l'altra oïda.

També vaig començar a patir acúfens. A causa dels vertígens vaig perdre la meva feina de conductora d'un minibus. A nivell de comunicació, la pèrdua de la meva oïda esquerra m'ha suposat sempre una gran fatiga: per una banda, física, per haver d'estar sempre esforçant-me en orientar la meva oïda bona cap a la persona que em parla, cosa impossible en reunions i, de l'altra, emocional, pel desgast que et provoca veure la incomprensió de la gent, sovint fins i tot de la meva pròpia família, respecte les meves limitacions.

Jo a la meva família els dic que em parlin pel costat correcte, el dret, però encara els ho haig de recordar i en moltes ocasions ja opto per ser jo la qui em situo com em convé. Quant als acúfens, amb els anys m'hi he acostumat i els vertígens, que durant anys varen ser molt forts fins al punt de patir nombroses caigudes, han disminuït molt.

Ana Mar

Som n' Ana Mar i tinc 11 anys. Vaig néixer amb un virus anomenat citomegalovirus, el qual em va produir una sordesa unilateral sensorial severa a l'oïda esquerra. Des dels 5 anys porto un audiòfon i gràcies a ASPAS també puc gaudir d'un aparell FM a l'escola des dels 7 anys que m'ha facilitat moltíssim l'aprenentatge. Aquest curs començaré sisè de primària. M'agrada molt anar al col·legi i les meves assignatures preferides són Medi i Educació Física. L'assignatura que menys m'agrada és matemàtiques.

M'agrada molt llegir i veure pel·lícules, però el que més m'agrada són els animals. Tinc un gat que es diu Trueno i el que realment m'embogeix des de ben petita són els cavalls. Totes les setmanes vaig a muntar a cavall i em sento segura, lliure i molt a gust.

José Luis

El meu nom és José Luis i tinc 20 anys. Vaig arribar de Bolívia amb la meva família quan tenia 5 anys i visc a Sóller des de llavors. Soc usuari de Fundació ASPAS des de fa temps.

Quan vaig acabar el col·legi no sabia què era el que volia fer. Tenia diverses coses en ment però no em decidia. Des d'ASPAS em van explicar que podia fer Formació Dual de Restaurant i Bar i em va agradar molt la idea d'aprendre per treballar de cambrer. Després de tres anys de formació, a l'agost acabo el curs. En la formació dual combinem hores de treball, en les quals aprenem les tasques d'un auxiliar de cambrer, amb hores de classe. Durant aquest temps he après moltes coses que mai vaig pensar que podria fer.

El meu primer any va ser un repte molt gran ja que començava un projecte nou amb molta il·lusió però que no sabia com m'aniria. A poc a poc em vaig anar adaptant i finalment estic molt content.

Amb els meus companys tot ha anat molt

bé, he après molt d'ells i els professors m'han ajudat i secundat sempre que m'ha fet falta.

Ara que he aprovat començaré a treballar, un altre repte que tinc per davant i que afronto amb molta il·lusió.

Aural
40 AÑOS A TU LADO

En Aural cuidamos de lo que más importa: **tu hijo**

Por eso contamos con:

- Audioprotesistas especializados
- Instalaciones y equipo tecnológico pensado para el niño
- Pruebas audiológicas adaptadas a cada rango de edad
- Programas de acompañamiento al niño y a las familias
- Facilidades y servicios post venta para garantizar un buen funcionamiento del audifono
- Programa de revisiones periódicas

Pide una cita en:
www.auralcentrosauditivos.es
900 29 30 78

Centro Auditivo Aural
Antoni Marqués, 36. Palma de Mallorca
T. 971 200 347

Aural
CENTROS AUDITIVOS

L'Ajuntament de Palma aposta per l'accessibilitat universal

Tal com en diverses ocasions hem explicat, des de l'Ajuntament de Palma, l'accessibilitat universal és una cosa tan senzilla com que "tot estigui a l'abast de tots". Si bé aquesta senzilla afirmació és fàcil d'entendre, les complicacions apareixen quan la posem en pràctica i comencem a redefinir els espais públics en clau d'inclusió plena. En el servei d'accessibilitat de la Regidoria d'Infraestructures i Accessibilitat de l'Ajuntament de Palma, les complicacions les assumim com a reptes i de la mà de les associacions que formen part de la Mesa d'Accessibilitat les afrontem una per una per a, progressivament, fer dels espais públics de la nostra ciutat uns entorns cada vegada més amables i més inclusius.

En conseqüència amb aquest compromís que adquirim amb els nostres veïns de fer de la nostra ciutat un espai inclusiu i integrador, hem començat a desenvolupar una sèrie de mesures per a facilitar les gestions amb l'administració municipal de diferents col·lectius de persones amb discapacitats sensorials i cognitives.

El passat 19 de maig vam presentar a la seu de nostra regidoria davant les entitats membres de la Mesa d'Accessibilitat i mitjans de comunicació el Manual de Senyalística Accessible. Aquest document estableix les directrius per a la implantació de senyalística accessible als interiors i exteriors dels nostres edificis municipals. L'ús del Braille, els textos en lectura fàcil i els

Angélica Pastor Moreno.

pictogrames garantirán la comunicació amb qualsevol persona independentment de les seves capacitats.

En aquesta jornada especial de la Mesa d'Accessibilitat del passat mes de maig, també presentarem tres experiències pilot que hem implantat a l'edifici municipal de Son Pacs per a, un cop avaluades, valorar la implantació a la resta dels edificis municipals de la nostra ciutat; el sistema Visualfy, la senyalística accessible i el paviment podotàctil.

El sistema Visualfy és un sistema d'intel·ligència artificial que detecta alarmes sonores d'incendi, o de qualsevol altra índole, i les tradueix en llums de diversos colors, d'acord amb el motiu de l'alarma, als llums

Persones de Fundació ASPAS validant les mesures d'accessibilitat de l'edifici municipal de Son Pacs.

instal·lats per a tal efecte als nostres edificis. El sistema Visualfy té també la capacitat de comunicar-se amb l'usuari de la instal·lació municipal enviant informació al seu telèfon mòbil mitjançant una aplicació gratuïta que l'usuari pot descarregar-se mitjançant codis QR disponibles als punts d'accés a l'edifici. D'aquesta manera s'estableix una atenció al públic de qualitat en la qual es garanteix la comunicació amb l'usuari i aquest incrementa la seva autonomia per a la realització de tràmits i gestions diverses.

L'establiment de paviment podotàctil en els itineraris principals dels interiors d'edificis municipals, així com la instal·lació de plànols tàctils i de la cartelleria en Braille, faciliten la mobilitat

de les persones amb dèficits visuals a les nostres instal·lacions fent d'elles un entorn segur i adaptat a les seves necessitats.

Des del nostre servei d'accessibilitat continuem treballant per ampliar l'autonomia de les persones en els seus desplaçaments per la ciutat i per aquest motiu instal·larem a mig termini nou canviadors inclusius pròxims a punts d'interès de la nostra ciutat i en itineraris d'ús freqüent tant per ciutadans com per visitants.

També estem treballant en la implantació dels textos de lectura fàcil en els diferents documents i instàncies mitjançant els quals els veïns de Palma es comuniquen amb l'Ajuntament.

D'aquesta manera incrementarem l'autonomia en les gestions municipals de persones amb discapacitats cognitives i intel·lectuals i població migrant.

Aconseguir l'accessibilitat universal en els nostres entorns és un camí llarg que demanda la implicació de molts i diversos actors. Com a Regidoria d'Infraestructures i Accessibilitat hem fet el primer pas i amb la inestimable ajuda de la Mesa d'Accessibilitat anirem avançant en aquest viatge que ens ha de conduir a la ciutat inclusiva i accessible que volem.

Angélica Pastor Montero.
4a Tinenta d'alcalde i regidora
d'Infraestructures i Accessibilitat

LA MAGIA DEL SONIDO COMIENZA AQUÍ. CON UNA PALMADA.

1

Pídele a tu hijo/a
que cierre los ojos

2

Da una suave
palmada a un lado
o al otro

3

Anímale a adivinar
de dónde proviene
el sonido

Esto es solo un ejemplo, pero un gesto tan sencillo puede convertir un test auditivo en un juego a ojos de los más pequeños. En GAES, contamos con centros especializados en audiolgía infantil para hacer del cuidado auditivo una experiencia agradable y estimulante. Un lugar donde ellos ponen la magia y nosotros el sonido.

Profesionales y productos especializados · Espacio infantil · Pruebas adaptadas

Descubre la magia del sonido
en gaesjunior.com

GAES
junior
— amplifon

Micròfonos remots i el seu ús en pèrdues unilaterals

La hipoacúsia unilateral (PAU) és definida com la pèrdua d'audició d'una oïda conservant una audició normal a la contralateral.

Anys enrere els equips professionals de la salut no veien els efectes perjudicials de les pèrdues auditives unilaterals (PAU). Es pensava que si les persones afectades posseïen una oïda amb bona audició ja era suficient per desenvolupar el llenguatge amb normalitat i no presentar problemes a nivell acadèmic. Durant molt de temps aquest alumnat va passar desapercebut.

En l'última dècada es varen començar a tenir en compte les dificultats que es presenten en persones amb pèrdues auditives unilaterals i es va prendre consciència que aquestes no havien de ser ignorades.

Tres de cada cent infants en edat escolar tenen PAU. A les aules, entorns auditius verbals, els nens i nenes fan un esforç cognitiu addicional dedicat a detectar, descodificar, processar i comprendre la informació ja que factors com el soroll de fons, la reverberació o la distància auditiva crítica afecten la intel·ligibilitat del missatge.

Diversos estudis han demostrat que més de la meitat d'aquests nens i nenes van tenir problemes acadèmics i de comportament.

L'ús d'estratègies d'accés a la informació i a la comunicació millora la qualitat del senyal audiu, afavorint la comprensió dins l'aula i mitigant la fatiga auditiva. L'avanç de les tecnologies en la comunicació, com el

tractament digital del so i les connexions sense fils aplicades als dispositius d'ajuda auditiva han suposat una millora en la qualitat del senyal auditiu eliminant barreres d'accés a la informació i la comunicació.

Els sistemes de comunicació sense fil com poden ser els micròfonos remots (abans coneguts com a sistemes FM) que generalment s'utilitzen en combinació amb els audiòfons i/o implants coclears, també poden ser utilitzats per l'alumnat amb hipoacúsies fluctuants o amb pèrdues auditives unilaterals.

Els micròfonos remots estan composts per un emissor (micròfon-transmissor) i un receptor. El tipus de receptor dependrà del tipus de pèrdua i/o, d'auxiliar auditiu que requereixi la PAU. El micròfon acoblat al transmissor recull el senyal i l'envia sense fil al receptor. En el receptor, el senyal és convertit novament en un senyal d'àudio que s'amplifica i arriba a la persona. Aquests sistemes proporcionen una comunicació directa entre la persona que parla i aquella amb pèrdua auditiva eliminant factors que repercuteixen en la qualitat del so. Els micròfonos remots són sistemes segurs, treballen a baixa potència, cosa limita la radiació electromagnètica.

Existeixen estudis que demostren els seus beneficis a llarg termini. Amb l'ús d'un micròfon remot es compensen les condicions acústiques adverses i es proporciona una qualitat del senyal de parla imprescindible per a fixar bons patrons auditius.

ASPAS Respon

Són moltes les preguntes i inquietuds que les persones i famílies ens plantegen des dels diferents serveis que presta la Fundació. En aquest número de la revista ASPASINFORMA hem volgut dedicar una secció especial a aquestes preguntes, intentat donar una resposta concreta i fiable. El nostre objectiu no és tan sols el de respondre, sinó el de divulgar, augmentar el coneixement en la societat i continuar reivindicant els drets de les persones amb discapacitat auditiva i les seves famílies.

Què he de tenir en compte abans d'iniciar el curs?

Després d'unes merescudes vacances ve el moment de donar la benvinguda al nou curs escolar. Són moments de nervis, de canvis, de retrobaments i propòsits. Per això, tot ha d'estar a punt per tal d'iniciar les classes amb les millors condicions possibles.

Per a les famílies, el fet de començar el curs implica una planificació i una organització prèvia adequada. En el cas de les famílies amb fills o filles amb pèrdues auditives s'afegeixen una sèrie de factors a tenir en compte:

- Realitzar una visita de control a l'otorrino per assegurar l'estat d'audició així com també acudir al centre audioprotèsic de confiança per verificar que la pròtesi està en perfecte estat i funciona de manera satisfactòria. És fonamental que el nen o nena compti amb unes capacitats d'audició saludables que no interfereixin en el seu dia a dia a l'aula tant en les situacions d'aprenentatge com de relació amb els seus iguals.

- És important mantenir una comunicació fluida i de suport amb l'equip docent per a poder transmetre en tot moment les nostres preocupacions i inquietuds. Per això recomanem realitzar una tutoria prèvia per parlar de les implicacions de la pèrdua auditiva i així poder donar la

resposta adequada a les necessitats de l'infant dins del context escolar. Des de Fundació ASPAS comptem amb el servei UVAI que permet assessorar l'equip docent oferint estratègies d'accés a la comunicació i estratègies d'accés als continguts curriculars alhora que ens permet mantenir una coordinació contínua per valorar en tot moment les necessitats que puguin aparèixer i treballar de manera conjunta.

- Haurem de revisar també l'estat i funcionament del micròfon remot. Aquest ajudarà a reduir la distància crítica entre mestre i alumnat eliminant alhora el soroll de fons que pugui existir. D'aquesta forma reduïrem la fatiga auditiva i millorarem l'atenció i la concentració.

Si tenim en compte totes aquestes recomanacions, ens assurem tenir un inici de curs reeixit.

Pots participar en aquesta secció enviant la teva pregunta a aspas@fundacionaspas.org

Què he de saber si el meu fill/a té un amic/a amb una discapacitat auditiva?

Si el teu fill/a té un amic/ga amb una discapacitat auditiva (DA), el primer que podem fer és deixar de banda les creences prèvies que no tenen a veure amb aquesta persona, és a dir, els mites que s'han perpetuat durant generacions i que res tenen a veure amb la realitat d'una persona amb DA. Si fem això, podem posar el nostre focus en aquest nen/a en concret i saber que de la mateixa manera que el teu fill/a normoient tindrà els mateixos interessos segons la seva edat i que serà fonamental per a ell o ella ser acceptat/da pel seu grup d'iguals.

Partint de la premissa que són nens i nenes amb ganes de gaudir del joc i dels seus amics i amigues, és normal tenir dubtes sobre com actuar o com fomentar que els nostres fills i filles normoients siguin inclusius. En aquests casos, podem tenir en compte una sèrie d'implicacions i actituds:

- **Les pròtesis auditives no converteixen a la persona en normoient.** Sí que ajuden enormement al fet que arribi la informació, però si hi ha soroll de fons la persona amb DA difícilment seguirà la conversa amb normalitat. Per exemple, a un pati o parc on hi ha desenes de nens i nenes jugant, necessitarà que el seu grup li faciliti la comunicació, per la qual cosa és necessari que expliquis al teu fill/a:

- **Respectar els torns de la parla.**
- **Parlar de cara a la persona amb DA per a facilitar la lectura labial (si n'hi ha)**
- **Assegurar-se que la persona ha rebut el missatge correctament.**

- **Observa els teus fills/es i la seva manera de fomentar la inclusió del seu amic o amiga amb DA.** No es tracta que ell/ella ho faci malament, però si permet conductes discriminatòries dels altres també és responsable d'això. Per aquest motiu sempre animem a que sàpiguen detectar què és un comportament inclusiu i què no ho és.

- **No treure conclusions precipitades sobre la conducta del nen/a amb DA.** Si es dona la situació d'algun conflicte entre ells, parleu amb els vostres fills/es per a assegurar-vos que el motiu no

tingui a veure amb un problema en la comunicació. En aquest cas, aprofita la situació per explicar com garantir que no torni a passar. Pots preguntar a la família sobre les estratègies comunicatives necessàries.

La DA no fa a les persones diferents però si que té una sèrie d'implicacions que poden passar desapercebudes i que si no les coneixem poden portar-nos a establir "etiquetes" cap a la persona amb DA que els teus fills copiaran i que amb informació i empatia podrien evitar-se.

CONÉCTESE CON LOS MOMENTOS QUE AMA

Audífono Sky Link M de
Phonak

Procesador de sonido Sky CI M de
Advanced Bionics

LA SOLUCIÓN DE DOS OÍDOS DISEÑADA PARA TRABAJAR EN CONJUNTO

Si su hijo utiliza un implante coclear y un audífono, llevar un procesador de sonido **Sky CI™ M** en un oído y un audífono **Sky™ Link M de Phonak** en el otro le proporciona una experiencia auditiva uniforme en ambos oídos y le permite ajustar ambos dispositivos con un único control.

Para conseguir una solución auditiva diseñada para sus necesidades únicas, tome la decisión evidente. Elija la potencia de Advanced Bionics y Phonak.

AdvancedBionics.com/SkyCIM

Com puc planificar les meves classes abans de l'inici de curs?

Una bona planificació abans de l'inici de curs és important per a tot l'alumnat, però en el cas de les persones amb discapacitat auditiva hi ha unes consideracions destacades que s'han de contemplar els dies previs al seu començament.

Començant amb les condicions de l'aula, s'ha de tenir en compte:

- **Situació i característiques de l'aula.** Quan s'estan distribuint les aules per a cada grup, és important intentar triar aquella que es trobi més allunyada d'estímuls externs, com poden ser: el pati, els passadissos, l'aula de música, el gimnàs, etc. A més s'ha de seleccionar aquella classe amb les característiques més adaptades a les necessitats de l'alumne/a.

- **Disminuir el soroll ambiental.** S'hauria de revisar que totes les cadires i pupitres de la classe estiguin equipades amb elements que disminueixin el soroll (pilotes de tennis, tacs de goma, etc.) o aprofitar per substituir aquells que estan en pitjor estat. L'alumnat està en constant moviment en el dia a dia a l'aula; equipant les cadires i pupitres amb pilotes de tennis es redueix aquest soroll continuat.

- **Evitar la reverberació.** Per evitar que el so reboti a les parets podem decorar-les amb pòsters o cartells que poden ser útils per a ells/elles durant el curs. El fet de col·locar cortines a les finestres també és una manera adequada de reduir la reverberació. A més durant el curs, a partir de les tasques i treballs realitzats pels alumnes es poden anar completant més les parets.

Fent referència a les circumstàncies de

l'alumnat amb DA, s'han de contemplar els aspectes següents:

- **Coneixement de l'alumne/a.** Abans del començament del curs, el professorat ha de conèixer les característiques individuals de l'alumne o alumna relacionades amb la seva situació auditiva. Pot aconseguir aquesta informació a partir dels informes mèdics i escolars, parlant amb la família i contactant amb diferents professionals que intervenen en el desenvolupament de l'alumne o alumna, entre ells ASPAS.

- **Ubicació de l'alumne/a.** És important considerar la ubicació més idònia dins l'aula per a l'alumnat amb DA (allunyat de les finestres que impliquin un major soroll, allunyat de la porta del passadís, prop de la pissarra i del professor/a, etc.).

- **Micròfon remot.** Si l'alumne/a amb DA disposa de micròfon remot, és important deixar-lo a punt i comprovar que tot funciona correctament abans de l'inici del curs. Aquí també s'hi inclou la comprovació dels accessoris necessaris per a la pissarra digital, els altaveus, etc.

- **Accés a la informació.** Cal revisar la programació realitzada per intentar que tot el material aportat sigui més visual. Per exemple: acompanyar els problemes de matemàtiques amb imatges, oferir un esquema com a introducció del tema o del contingut a treballar, acompanyar d'imatges aquelles activitats que puguin facilitar la comprensió de l'alumnat, disposar d'un glossari per a aquelles paraules més complexes o desconegudes, etc. També revisar que aquells vídeos que s'utilitzaran per explicar diferents continguts estiguin subtítolats o tinguin l'opció d'activar el subtítol.

- **Adaptar l'avaluació.** A l'hora d'avaluar s'han de tenir en compte les necessitats de l'alumnat. Intentar realitzar alguns exàmens de manera oral si és la via que millor li va, diversificar les preguntes dels exàmens (preguntes tancades, resposta múltiple, relacionar, etc.), donar més temps si ho necessita.

Aquesta planificació abans de l'inici de curs evitarà que s'hagin de fer canvis una vegada començat.

 MED-EL

¿Cómo suena un Implante Coclear?

¿Metálico? ¿Robótico? ¿Poco natural? Los implantes cocleares que buscan la audición natural no deberían sonar de esa manera. En MED-EL, creemos que te mereces escuchar los sonidos como deberían ser escuchados. Por ello, hemos desarrollado un enfoque único para la tecnología de implante coclear que imita cómo funciona la audición natural. ¿El resultado? Proporcionar con nuestros sistemas de implantes cocleares la percepción auditiva más próxima posible a la audición natural.

Conozca más aquí:
go.medel.com/NaturalHearing-p

hearLIFE

Noves experiències, noves oportunitats

Durant aquest curs 2021-22, des del servei d'Atenció Integral i Promoció de l'Autonomia de l'Institut Mallorquí d'Afers Socials – IMAS, hem atès les necessitats d'un grup de joves de l'entitat relacionades amb l'autonomia personal i la transició a la vida adulta.

Les necessitats detectades anaven més enllà del llenguatge, la comunicació i les habilitats socials. Per aquest motiu, des de les àrees de psicologia i logopèdia, es va crear un grup estable i divers de joves amb l'objectiu inicial d'establir vincles i tenir un punt de partida des del qual treballar l'autonomia individual des d'una perspectiva lúdica i col·lectiva.

El fil central dels tallers ha estat “Estils de vida saludables”: com aconseguir una

alimentació variada i equilibrada, la necessitat de l'aigua per a l'organisme i la importància de l'exercici físic.

Des de cadascun dels temes, s'ha treballat de manera transversal el maneig dels diners, desplaçar-se en transports públics, planificar tasques, anticipar-se a possibles conflictes i dificultats, l'ús d'internet, empatia amb el grup d'iguals i acceptació de la discapacitat.

El taller va finalitzar amb una trobada de bàsquet entre diferents entitats i vam poder posar en pràctica moltes de les habilitats treballades durant el curs. Volem agrair a Discaesport i Mallorca Integra que ens animessin a participa-hi, ja que tots ho gaudirem i valorarem molt positivament.

Des de l'equip de professionals que han dut a terme les dinamitzacions del grup de joves s'observen canvis en l'autoestima de tots i cadascun dels participants. Reconèixer les potencialitats de cadascun i donar-los l'oportunitat de desenvolupar-les, comporta una major autoestima que els porta a enfrontar-se a nous reptes.

Reprenem els tallers presencials del servei d'atenció sociofamiliar

El mes de març passat vam poder tornar a realitzar tallers presencials per a famílies a les illes de Menorca i Eivissa.

Allà els més petits van gaudir d'activitats mentre les famílies participaven en tallers en els quals parlàrem de les implicacions de la pèrdua auditiva i els recursos de suport per a millorar l'accés a la informació i la comunicació.

El taller realitzat a Menorca es va poder dur a terme gràcies a la col·laboració de Juan Carlos Calvo, director del Programa Infantil Phonak i l'Ajuntament des Mercadal. Mentre que per al taller realitzat a Eivissa, comptàrem amb la col·laboració i cessió d'espai de l'Associació de Persones amb Necessitats Especials d'Eivissa i Formentera (APNEEF).

Juan Carlos Calvo en un moment de la presentació.

Tots dos tallers han estat possibles gràcies al Servei d'Atenció Sociofamiliar subvencionat per la Conselleria d'Afers Socials i Esports del Govern dels Illes Balears a càrrec de l'assignació del 0,7% de l'IRPF.

oticon MEDICAL

Si eres usuario de **Ponto** regístrate llamando al **900 909 124** y recibe toda la información para el soporte de tu **Ponto**

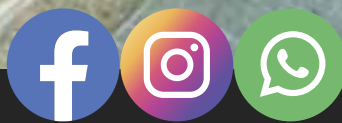
Llámanos y te **regalamos** 2 paquetes de pilas

ASPAS CATERING

Pressupostos: cateringaspas@fundacionaspas.org - Info: 871 570 522 / 617 979 700

ASPAS CAFÉ
PALMA

Tel: 871 570 522
617 979 700

ASPAS CAFÉ
RAMBLA

Tel: 971 666 276
679 531 290

ASPAS CAFÉ
fronda

Tel: 971 592 069
607 535 494

Info i pressupostos a cateringaspas@fundacionaspas.org